

Innst. S. nr. 34

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument nr. 8:72 (2005-2006)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Gunn Berit Gjerde, Odd Einar Dørum og Gunvald Ludvigsen om ny finansieringsmodell for kulturbygg i Norge

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser til at det er viktig at det offentlige bidrar med betydelig støtte til lokale og regionale kulturbygg, som kan ivareta behovet for kulturelle og kunstneriske fysiske møteplasser - den kulturelle infrastrukturen - i landet vårt. Det er avgjørende for framtidig vekst på kulturområdet at de skapende krefter får gode arenaer å utfolde seg på. Til dette behøves det en overordnet finansieringsmodell som ivaretar en rekke hensyn.

Den foreslåtte finansieringsmodellen bør ifølge forslagsstillerne omfatte følgende momenter:

1. En betydelig økning i statlige bevilgninger til finansiering av nasjonale, regionale og lokale kulturbygg.
2. En tilskuddsordning som likestiller kulturbygg og idrettsanlegg.
3. En tilskuddsordning som favoriserer prosjekter som vektlegger praktisk flerbruk og fleksibilitet, samt barn og unges bruksmuligheter.
4. En tilskuddsordning som tilfredsstillende tanken om at offentlige bygg, som står tomme, fritt bør kunne brukes til kulturformål.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om ny finansieringsmodell for kulturbygg i Norge."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Knut Gravråk, Britt Hildeng, Espen Johnsen og Tove Karoline Knutsen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, lederen May-Helen Molvær Grimstad, fra Senterpartiet, Erling Sande, og fra Venstre, Trine Skei Grande, støtter Regjeringens understreking av at det må legges til rette for gode kulturelle møteplasser over hele landet, og at dette også forutsetter oversiktlige og tilpassede finansieringsordninger for lokale og regionale kulturbygg, jf. brev av 11. juli 2006 (vedlegg) fra Kultur- og kirkedepartementet. Tilskudd til bygging og drift av ikke-statlige kulturarenaer bevilges i dag over flere poster. Blant annet gjelder dette Kultur- og kirkedepartementets budsjett, kap. 32 post 73, Norsk kulturfond, kap. 320 post 50, og tippemidlene - der overskuddet bevilges dels via desentralisert ordning for kulturbygg, og dels gjennom tilskuddsordningen for regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2006, uttalte flertallet i Stortingets familie- og kulturkomité, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, at en ser fram til Regjeringens gjennomgang av finansieringsordningene for lokale og regionale kulturbygg. Flertallet er tilfreds med at dette arbeidet nå er igangsatt, og at Regjeringen i budsjettproposisjonen for 2007 viser til at en vil foreta en grundig gjennomgang og behandling av ordningene i forbindelse med forvaltningsreformen. Kultur- og kirke-

kedepartementet viser i sitt brev til noen av de momentene som forslagsstillerne av Dokument nr. 8:72 (2005-2006) anfører.

Komiteen merker seg at Regjeringen framholder at det kan være formålstjenlig å vurdere om de statlige tilskuddsordningene til kulturbygg delvis kan samordnes med tilskuddsordningene for idrettsanlegg. Regjeringen tar også til orde for å vurdere om flerbruk og fleksibilitet skal prioriteres i de statlige føringene for kulturbygg og kulturarenaer. Komiteen er enig i at disse momentene bør vurderes i det videre arbeidet.

Komiteen støtter Regjeringen i at det må utarbeides en overordnet finansieringsmodell som ivaretar en rekke hensyn når det gjelder tilskuddsordningene til kulturbygg og kulturelle møteplasser. Komiteen er tilfreds med at dette arbeidet er godt i gang, og legger til grunn at Regjeringen på egnet måte vil komme tilbake til Stortinget med saken.

Komiteen vil understreke betydningen av særlig å vie de lokale kulturhus som grendehus, forsamlingshus, speiderhus, klubbhus og lignende bygg, som i hovedsak er eiet av frivillige organisasjoner, oppmerksomhet. Det er behov for å sikre at slike bygg settes i forskriftsmessig stand og kan vedlikeholdes slik at de kommer vanlige brukere og de frivillige organisasjonene til nytte også i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti deler forslagsstillerens intensjoner om å få en ny overordnet finansieringsmodell for lokale og regionale kulturbygg. Disse medlemmer mener imidlertid at saken må utredes nærmere før vedtak om dette kan fattes. Disse medlemmer mener en slik utredning blant annet bør omfatte de spørsmål som forslagsstillerne har fremsatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig å sikre, og styrke, tilgangen til flere finansieringskilder til de lokale kulturbyggene enn det offentlige. Disse medlemmer vil i denne sammenheng trekke frem skattefradrag for gaver gitt til bygging og utbedring av kulturbygg som en viktig mulighet.

Disse medlemmer fremsetter derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om skattefradrag for gaver gitt til utbygging og utbedring av lokale og regionale kulturbygg."

"Stortinget ber Regjeringen utrede forslag til ny finansieringsmodell for lokale og regionale kulturbygg, med sikte på å fremme en sak om dette."

Komiteens medlem fra Venstre merker seg at arbeidet med en overordnet finansieringsmodell for kulturbygg er i gang, men mener likevel at Stortinget bør vedta de prinsipielle føringene for en ny finansieringsmodell, blant annet slik disse er beskrevet i Dokument nr. 8:72 (2005-2006).

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om skattefradrag for gaver gitt til utbygging og utbedring av lokale og regionale kulturbygg.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen utrede forslag til ny finansieringsmodell for lokale og regionale kulturbygg, med sikte på å fremme en sak om dette.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til sine merknader og til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:72 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Gunn Berit Gjerde, Odd Einar Dørum og Gunvald Ludvigsen om ny finansieringsmodell for kulturbygg i Norge - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 14. november 2006

May-Helen Molvær Grimstad
leder

Tove Karoline Knutsen
ordfører

Vedlegg

Brev fra Kultur og kirkedepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 11. juli 2006

Vedr. Dokument nr. 8:72 (2005 - 2006) om ny finansieringsmodell for kulturbygg i Norge

Familie og kulturkomiteen ber i brev av 25.april d.å. om departementets vurdering av forslag i Dokument nr. 8:72 (2005-2006) om ny finansieringsmodell for kulturbygg. I Dok. nr. 8:72 (2005-2006) foreslår en at Stortinget skal be Regjeringen fremme forslag om ny finansieringsmodell for kulturbygg i Norge etter nærmere angitte forutsetninger:

1. En betydelig økning i statlige bevilgninger til finansiering av nasjonale, regionale og lokale kulturbygg.
2. En tilskuddsordning som likestiller kulturbygg og idrettsanlegg.
3. En tilskuddsordning som favoriserer prosjekter som vektlegger praktisk flerbruk og fleksibilitet, samt barn og unges bruksmuligheter.
4. En tilskuddsordning som tilfredsstiller tanken om at offentlige bygg som står tomme fritt bør kunne brukes til kulturformål.

I behandlingen av statsbudsjettet 2006 viste flertallet i Stortingets familie- og kulturkomité, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til at det er viktig med en god ordning som gjør at kommunene satser på å bygge kulturelle møteplasser. Dette flertallet uttalte at en ser frem til Regjeringens gjennomgang av finansieringen av lokale og regionale kulturbygg. Dette arbeidet er igangsatt. Stortinget vil bli nærmere orientert om dette i budsjettproposisjonen for 2007.

Ikke-statlige kulturtiltak sikres lokaler dels gjennom

- driftstilskudd til husleie, drift og vedlikehold av lokaler, bygninger og anlegg
- investeringstilskudd bevilget over statsbudsjettet, jf. særlig kap. 320 post 73 Nasjonale kulturbygg og avsetningen til "Rom for kunst" fra kap. 320 post 50 Norsk kulturfond.
- Midler fra Norsk Tippings overskudd, der 48 mill. av 2005-overskuddet er tilført desentralisert ordning for kulturhus og 71 mill. er tilført tilskuddsordningen for regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur.

Kultur- og kirkedepartementet har følgende kommentarer til momentene i forslaget i Dok. 8:72 (2005-2006):

1) En betydelig økning i stadige bevilgninger til finansiering av nasjonale, regionale og lokale kulturbygg

Bevilgningene til nasjonale kulturbygg blir fremmet på vanlig måte i de årlige statsbudsjetter. I budsjettet for 2006 fra Regjeringen Bondevik II var bevilgningen

under statsbudsjettets kapittel 320 post 73 Nasjonale kulturbygg foreslått til 4,3 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006). Dette var historisk lavt. I tilleggsprosposisjonen foreslo Regjeringen Stoltenberg II å øke bevilgningen med 2,5 mill. kroner. I forslaget til omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2006 foreslo denne regjeringen at bevilgningen øker med ytterligere 1,5 mill. kroner. Begge forslagene er vedtatt slik at bevilgningen på kapittel 320 post 73 nå er 8,3 mill. kroner. Bevilgningen må økes betydelig dersom det skal bli mulig å realisere viktige prosjekter - som er klare for gjennomføring - i denne stortingsperioden.

2) En tilskuddsordning som likestiller kulturbygg og idrettsanlegg

I arbeidet med å forbedre statlige ordninger for tilskudd til kulturbygg vil departementet vurdere om elementer i tilskuddsordningene for idrettsanlegg også bør legges inn i ordningene for kulturbygg. Statstilskudd til idrettsanlegg og -bygg finansieres i sin helhet fra overskuddet av statlige spill. Statstilskudd til kulturbygg finansieres både over de årlige statsbudsjetter og fra spillemidler. Hovedregelen er at tilskudd til idrettsanlegg skal være mellom kr 150.000 og kr 700.000. Evalueringen fra 2002 av den avviklede tilskuddsordningen for lokale og regionale kulturhus resulterte i etablering av en ny desentralisert ordning for tilskudd til kulturhus. I de statlige føringene er det verken maksimal- eller minimumssatser.

3) En tilskuddsordning som favoriserer prosjekter som vektlegger praktisk flerbruk og fleksibilitet samt barn og unges bruksmuligheter

I arbeidet med å forbedre tilskuddsordninger for investeringer i bygninger, lokaler og arenaer for kultur vil departementet vurdere behov for lokaler for flerbruk, og behov for lokaler som er spesialtilpasset for øving, for museumsfunksjoner, og for kulturuttrykk som scenekunst, musikk og billedkunst. En nærmere vurdering av eksisterende ordninger vil også kunne gi svar på om flerbrukslokaler og lokaler for barn og unge bør prioriteres mer eksplisitt i framtiden.

4) En tilskuddsordning som tilfredsstiller tanken om at offentlige bygg som står tomme fritt bør kunne brukes til kulturformål

Forslaget om fritt å ta i bruk tomme lokaler synes noe problematisk. Det er mange gode eksempler på at fraflyttede lokaler er transformert eller bygd om til kulturlokaler. Oftest vil det være nødvendig å foreta betydelige utbedringer for å tilfredsstille offentlige forskrifter eller virksomhetens egne sikringsbehov. Kulturvirksomheter har behov for forutsigbare fysiske rammebetingelser. Det offentliges ansvar for lokaler til kulturformål bør ta utgangspunkt i regulert bruksrett for kulturtiltaket. Selv om det nok kan finnes eksempler på

bygg med ledige lokaler som for en kortere eller lengre periode kan disponeres av et kulturtiltak, bør ikke dette etableres som en "ordning". Slike løsninger må håndteres og avtales med den offentlige eiendomsforvalteren i det enkelte tilfellet.

Alt i alt vil det være behov for å vurdere utformingen av framtidige ordninger for statlig tilskudd til kulturbygg i et videre perspektiv - og på et langt mer omfattende empirisk grunnlag - enn det som legges til grunn i Dokument nr. 8:72 (2005-2006).